

Po časopisech.

Komentář k domovníckému zákonu.

Pod názvem »Domovnícký zákon v praxi rozepisuje se Dr. Jiří Kavalír v Soudcovských listech z 1. ledna 1939, č. 1/XX. o tom, na které poměry se domovnícký zákon vztahuje, jaké jsou povinnosti domovníka a jeho nároky, a sestavuje velmi přehledným způsobem judikaturu týkající se jednotlivých otázek. Z velmi zdařilého pojednání jest poukázati zejména na pasus týkající se umístění domovníckého zákona v našem právním řádu. V tomto směru autor uvádí:

»Zákon domovnícký je speciální normou upravující jeden z poměrů pracovních, jak si to vyžádala zvláštní povaha domovníckého poměru. I když domovnícký poměr má mnoho podobného s nájmem (jako výpověď řízení o námitkách proti výpovědi, zrušení smlouvy bez výpovědi, vrácení bytu a pod.) nejde o žádné mixtum compositum jako bylo dříve i judikováno (Gl. U. III 996, 5936), nýbrž jen o poměr služební. Tomu svědčí nejen počáteční slova § 1 d. z. (»pracovní poměr domovnícký...«), nýbrž i §§ 8 a 9 d. z., které hledí k domovníckému bytu jako části platu. Podobně i důvodová zpráva u § 10 (Vážný 15688). Z toho plyne, že tam, kde nejsou určité speciální předpisy d. z., sluší použití subsidiárně předpisů obecných o smlouvě služební v XXVI. hlavě obec. z. obč. Dom. z. pak v § 14 přímo odkazuje na tyto předpisy pokud jde o náhradu, jež přísluší za bezdůvodné zrušení poměru domovníckého, o jejím promlčení a o vysvědčení (§§ 1162a, 1162 b, 1162 c, 1162 d, 1163, 1486 č. 5 ob. z. obč.).«

Ohledně pozitivního vymezení subjektů, které jest podle zákona č. 82/1920 pokládati za domovníky, autor uvádí:

»Domovníky jsou muži nebo ženy, kterým bylo svěřeno vlastníkem domu neb jeho zástupcem, aby měli dohled na dům, udržovali v něm pořádek a čistotu a obstarávali jinaké práce, týkající se správy domu (§ 1, odst. 2).

Nestačí však jen pověření ve smyslu § 1, odst. 2 d. z., nýbrž nutným předpokladem je i rozsah prací vymezený v §§ 5 a 6

d. z. Nejde na př. o domovnícký poměr: Za určitou slevu z činže obstarávají nájemníkem práce v domě, které sice jinak vykonávají domovníci, ale jen ony, jež by případly na toho, kdo je vykonával a na majitele domu, nikoliv i na ostatní nájemníky, kteří si práce obstarávali sami (Vážný č. 7523). Pouhé obstarávání domovníckých prací, třebaš z příkazu vlastníka domu, také nezakládá domovnícký poměr, jestliže se z okolnosti nepodává zřejmá vůle stran založiti domovníckou smlouvu (Vážný č. 14995). Byla-li jen na oko zastřena smlouva služební smlouvou nájemní, platí smlouva domovnícká (Vážný č. 6966, 7523). Pro otázku, zda došlo ke smlouvě domovnícké přesto, že smluvci uzavřeli smlouvu nájemní a dohodu, že nájemník bude konati též práce domovnícké za smlouvenou úplatu, již si bude oprávněn odpočítati od nájemného, je rozhodujícím, byl-li nájemník výslovně neb mlčky pověřen (§ 863 obč. zák.) všemi úkony, které podle § 1 d. z. zpravidla náleží domovníkům nebo zda vykonával aspoň převážnou část dotčených úkonů (Vážný č. 16235). Při zjišťování charakteru toho kterého smluvního poměru a rozlišování, zda jde o poměr nájemní nebo smlouvu domovníckou, bude rozhodným, zda vlastníku domu jde o to, aby zpeněžil byt či o to, aby si zjednal pracovníka pro určité úkony a zda uchazeč žádá byt nebo nabízí práci. U smlouvy pracovní musí jíti vždy o činnost pro jiného a je lhostejno, zda o činnost pro zaměstnavatele či osoby jiné (Rouček, Komentář k ob. z. obč.). Půjde tedy o smlouvu nájemní tam, kde získání a poskytnutí užívání věci za služby nebo provedení díla je převládajícím důvodem sjednání smlouvy, ale o služební poměr tam, kde převládajícím důvodem jejího sjednání je zpeněžení a získání pracovní síly (Vážný č. 6585).«

Nová organizace ministerstva sociální a zdravotní správy.

Prvé číslo nového ročníku (46) »Svépomoci« na str. 5 uveřejňuje pojednání o nové organizaci ministerstva sociální a zdravotní správy, provedené ministrem drem Klumparem, ze kterého uvádíme:

Ministerstvo sociální a zdravotní správy skládá se nyní ze sedmi odborů, jež jsou:

I. odbor: (Presidium. Legislativa všeobecného rázu. Stavebně technická služba.) Přednosta: odborový přednosta JUDr. V. Kazda. Zástupce: odborový přednosta MUDr. H. Fügner. Presidium (oddělení 1. a 2.). Přednosta: odborový přednosta JUDr. V. Kazda. Zástupce: vrchní odborový rada JUDr. J. Říp.

II. odbor: (Bydlení a stavební ruch.) Přednosta: odborový přednosta JUDr. B. Horák. Zástupce: min. rada JUDr. Šmídák.

III. odbor: (Sociální politika. Pracovní právo. Ochrana spotřebitelů.) Přednosta: odborový předn. JUDr. J. Brablec. Zástupce: min. rada JUDr. B. Vomáčka.

Ústřední živnostenský inspektor: min. rada inž. K. Vlček. Zástupce vrch. odb. rada inž. K. Maněna.

IV. odbor: (Sociální pojištění a zaopatření.) Přednosta: min. rada JUDr. V. Hofman. Zástupce: min. rada R. Ernest.

V. odbor: (Péče o zdraví a vývoj národa.) Přednosta: odb. přednosta MUDr. J. Říha.

VI. odbor: (Lékařství, veterinářství a lékárnictví.) Přednosta: odborový přednosta MUDr. H. Fügner. Zástupce: min. rada MUDr. K. Varner.

VII. odbor: (Zdravotnická legislativa a ústavnictví.) Přednosta: min. rada T. Židek. Zástupce: min. rada JUDr. Chaloupka.

Z právní praxe.

Sídlo kupců, obchodních společností a družstev podle vlád. nař. ze 4. listopadu 1938, č. 266 Sb. z. a n.

Mimořádné poměry nastalé po okupaci vedly k tomu, že v § 1 cit. vlád. nař. bylo stanoveno, že obchodní společnosti a družstva mohou si zvoliti za sídlo jen místo, kde jest anebo bude jejich ústřední nebo hlavní správa, anebo kde jest či bude jejich podnik, a to alespoň v převážné své části. Protokolování kupci jednotlivci mohou míti své sídlo jen v místě svého podniku nebo jeho převážné části.

Výjimky může povolit jen ministerstvo obchodu, a pokud jde o akciové společnosti, komanditní společnosti na akcie a společnosti s r. o. ministerstvo vnitra po dohodě s příslušnými ministerstvy.

Příslušným ministerstvem je tu míněno takové, jehož působnosti se činnost tvořící předmět podniku kupce jednotlivce, obchodní společnosti neb družstva dotýká.

Tohoto nařízení bylo třeba, aby bylo docíleno, by sídlo kupce jednotlivce, společnosti neb družstva odpovídalo skutečnosti a nebylo pouze pomyslné.

Nejvyšší soud na př. dříve připouštěl (po našem názoru nesprávně), že sídlo akciové společnosti může býti zvoleno libovolně a že jím nemusí býti místo, kde se vede správa, respektive kde je střed obchodní činnosti (Sb. Vážného č. 8105).

Napříště tedy tak tomu býti nemůže.

Aby bylo umožněno opovídati přeložení sídla kupce jednotlivce, společnosti neb družstva z okupovaného území do tuzemska, stanoví se v § 2 cit. vlád. nař., že v případech, když nelze opovědět tuto přeměnu podle platných předpisů u rejstříkového soudu dosavadního sídla, má býti opověď učiněna u soudu nového sídla.

Tomuto soudu třeba osvědčiti, že byly splněny podmínky o určení sídla podle § 1 vlád. nař. a to potvrzením zemského úřadu; tam kde byla povolena výminka, potvrzením ministerstva obchodu respektive ministerstva vnitra.

Jakmile je to možné, má býti na žádost soudu nového sídla vyznačen zápis přeložení sídla i u rejstříkového soudu sídla dřívějšího.

Účinnost zápisu u rejstříkového soudu nového sídla tím však není podmíněna.

Totéž platí přiměřeně i pro přeměnu odštěpného závodu na závod hlavní.

Na přeložení sídla do místa, kde společnost neb družstvo již svou správu nebo podnik měly, neb kde již jest podnik kupce